

פחד דוד



פרשת
תזריע
מצורע
כ"ט ניסן
תשע"ה
762

י"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

בן הצדיק המלובן רבי משה אהרן פינטו זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלובן רבי חיים פינטו זיע"א



ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 18:33 | 18:49 | 18:41 | 18:51

מוצאי שבת 19:48 | 19:50 | 19:50 | 19:50

רבינו תם 20:27 | 20:24 | 20:27 | 20:26

משכיל לדוד

רמזים בסדר טהרת המצורע

את כבודו - תוך שהוא מצפצף על תחושותיו והרגשותיו ורומס את כבודו. והכהן שוחט את הציפור לעיני המצורע כדי לרמוז לו בכך שאף הוא בדבריו הרעים שחט את כבוד חברו ושפך את דמו, שכל המלבין פני חברו הרי הוא כשופך דמים.

לאחר מכן, הכהן טובל את הציפור החיה בדם הציפור השחוטה כדי לעורר את המצורע על כך שעתה הוא נטהר מטומאתו ומתהלך בחופשיות, אך לעומתו, חברו שעליו דיבר רעה, נשפך דמו ושמו הטוב נהרס, וזהו ממש כאותה ציפור חיה הטובלת בדם חברתה ולאחר מכן עפה בחופשיות על פני השדה. ולעיתים דברי הגנאי כה חמורים ופוגעים עד שהם גורמים לנזק גדול וקשה למדובר, וחיינו כבר אינם חיים. ובעוד שהמדבר בגנות חברו כבר נתרפא מצרעתו ושב לחיי השגרה, חברו ממשיך לסבול ולהתבוסס בדמו שנשפך כתוצאה מדברי הגנאי.

וכידוע מדברי הרמב"ן שמטרת הקרבן היא כדי לעורר את האדם שכך היה ראוי להיעשות עימו אך בחסדי ה' כי רבים הם, הועלה הקרבן על המזבח במקומו הוא. וכגון זה אף כאן, כאשר המצורע רואה כיצד הציפור טובלת בדם חברתה השחוטה ולאחר מכן היא עפה לחופשי, יכנסו הדברים ללבו ויקבל על עצמו שלא לשוב על זה החטא לעולם.

והביא לפני כבוד אחי היקר רבי יעקב פינטו שליט"א את דברי המדרש הידוע (תנחומא שמות כט) שבני ישראל משולים לעוף, מה עוף ללא כנפיים אינו יכול לפרוח ולעוף, אף בני ישראל ללא רבנים שיורו להם את דרכם, אינם יכולים לזוז ולהתקדם. ואמר לי אחי שליט"א שמשום כך שולחים את הציפור החיה לחופשי, כדי לעורר את האדם שאם הוא בא לדבר בגנות חברו, משמע שפרש מדברי חכמים ורחק מהם. וכאשר האדם רואה את הציפור החיה פורחת עם כנפיה, יזכור שעליו להיות קשור ודבוק עם תלמידי החכמים המשולים לכנפי העוף, כעוף זה שלולא כנפיו לא היה מצליח לעוף. ונראה להוסיף ולומר שאילו האדם היה קשור ברבותיו והולך על פי דרכם, הוא לא היה מגיע לידי מצב של לשון הרע וצרעת, לפיכך המצורע מובא לפני הכהן שיפסוק את דינו. והביאה לפני הכהן מעוררת את האדם על כך שהוא צריך להיות קשור אל הצדיקים וללמוד מהם היאך להתנהג בעבודת ה', ומתוך התבוננות במעשיהם יישמר ויתרחק מעוון לשון הרע שבעבורו לקה בצרעת.

והנה אסור לנו לחשוב שבמעשה עם הציפור יש משום צער בעל חיים, היות ואבינו אב הרחמן ציונו לעשות כן ולפיכך אין לנו להרהר על כך כלל וכלל. וזהו כפי שמצינו ביום הכיפורים ששעיר אחד עולה קרבן לה' ושעיר אחד משתלח לעזאזל והכהן מנחמו שהוא הולך לעשות רצון ה'. ואף בעניין השעיר, ציוה הקב"ה לעשות כן כדי לעורר את האדם על מעשיו שישוּב בתשובה, היות ומה שנעשה עם השעיר היה ראוי להיעשות עימו בשל מעשיו הרעים. בשורות אלו ניסינו לבאר מעט את הסודות הטמונים בעניין נשגב זה של טהרת המצורע, אך אין כל ספק שישנם סודות עמוקים ונוראים מאלו, התלויים בעניין זה.

כתוב בדברי התורה הקדושה שמצורע הרוצה להיטהר מטומאתו, צריך לבוא לפני הכהן וזהו סדר טהרתו. על המצורע היה להביא לפני הכהן שתי ציפורים, עץ ארז, תולעת שני ואזוב. הכהן שוחט את אחת הציפורים ומניח מדמה בכלי חרס אשר יש בו מים חיים, לאחר מכן הכהן טובל בכלי החרס אשר מעורבים בו דם הציפור השחוטה ומים חיים - את תולעת השני ואת הארז והאזוב, וכמו כן טובל את הציפור החיה. לאחר מכן, הכהן היה מזה מכלי זה על המצורע שבע פעמים, ואילו את הציפור החיה שילח לחופשי.

והנה ודאי שהנסתרות לה' אלוהינו, ואין לנו שום השגה והבנה בעניין תיקון המצורע על ידי הכהן מדוע נעשה באופן זה, מכל מקום לפי השגת דעתנו הקטנה אנו צריכים ביאור והסבר מדוע ציורה התורה שטהרת המצורע תבצע על ידי שחיטת הציפור והזייה מדמה שבע פעמים על גופו של הטמא. כמו כן יש להבין מדוע ציורה התורה לטבול את הציפור החיה בדם הציפור השחוטה, הרי יש כאן עינוי וצער לציפור, וכבר ציורה התורה על עניין צער בעל חיים. ומכל מקום שתסתכל על עניין זה, תבוא לידי שאלה ותמיהה, והסתום רב מן המפורש.

והנה נראה לבאר בסייעתא דשמיא שאדם המדבר לשון הרע על חברו ומוציא דיבתו רעה, הרי שנחשב לו כאילו שפך את דמו ונהנה ממנו, שנתכבד בקלון חברו. כידוע נגע הצרעת בא על האדם בעבור שדיבר לשון הרע על חברו, ותיקונו של המצורע הוא ללכת לכהן שיקבע ויחליט האם הוא נטמא ועליו להסתגר שבעה ימים מחוץ למחנה, או שמא הוא נקי וטהור. וגם לאחר שבעת הימים צריך להיבדק אצל הכהן אשר רק לו יש את היכולת והסמכות לקבוע האם חלפו נגעי הצרעת מעל גופו.

והנה התורה ציורה בכוונה תחילה שעל המצורע לבוא לפני הכהן ולא לפני רופא, פוסק או חבר הסנהדרין, ונראה לומר שהסיבה לכך היא שהיות והכהן מתוקף תפקידו מקבל תרומות ומתנות מן העם, לפיכך מציאות זו מעוררת עליו קנאה אשר גוררת בעקבותיה מחשבה רעה על הכהן. כמו כן כאשר אדם חוטא ובא להביא פר לחטאת במקדש, הוא בא במגע עם הכהן, מגע אשר גורם לו חוסר נעימות, ולעיתים אף מחשבה רעה על הכהן. ואפילו שהאדם לא דיבר לשון הרע בפועל על הכהן, מכל מקום הוא הרגיל עצמו לחשוב מחשבות רעות על הסובבים אותו, עד אשר יצא מפיו דבר גנאי על חברו.

ומסיבה זו ציורה התורה על האדם להשפיל את גאותו ולבוא לפני הכהן, שמשום הגאוה שהיתה בלב האדם, הוא בא לחשוב מחשבה רעה על הכהן, מחשבה אשר הובילה אותו בסופו של דבר לדבר בגנות חברו. ויש בזה תיקון לאדם שעל ידי שינוי עצמו וישפיל את קומתו בפני הכהן, תתכפר לו גאותו אשר היא זו שהובילה אותו לחטוא בחטא לשון הרע ולהתקלס בקלון חברו.

ויש לו למצורע להביא לפני הכהן שתי ציפורים, כדי לרמוז לו שבהתנהגותו הוא דמה לציפור המצפצפת ובורחת ממקום למקום, רצה אחרי חברתה ונושכת אותה, וכל זאת מתוך צווחה וצפצוף מבלי להתחשב בצער חברתה. וכך הוא האדם שדיבר רעה על חברו וגנב ממנו

הילולא דצדיקיא



כט - רבי מרדכי שלום יוסף פרידמן האדמו"ר מסדיגורא

ל - רבי חיים ויטאל המהרר"ז זיע"א

א - רבי מסעוד הכהן מח"ס "פרחי כהונה"

ב - רבי שמואל מניקלשבורג

ג - רבי אריה ליב צינץ מח"ס "מלא העומר"

ג - רבי אברהם בדוש

ד - רבי יוסף תאומים מח"ס "פרי מגדים"

ה - רבי אפרים נבון

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il



במה מפטירין

הפטרת השבוע: "זיאמר לו יהונתן מחר חודש". (שמואל א. כ)
הקשר לפרשה: שבת זו היא שבת שלמחרתה יחול יום ראש חודש אייר, ומכאן הקשר להפטרה בפרק שבו מוזכר העיתוי "מחר חודש".

"ואני שלשת החצים צדה אורה לשלח לי למטרה". (שמואל א. כ. כ)

ואני שלשת החצים - הוא מליצה על לשון הרע שנקרא 'חץ' בכתובים, ונקרא 'לישנא תליתאי' - שהורג שלשה, כדברי חז"ל בערכין. ורצונו לומר, בסימן זה יתברר לך מה פעלו חצי המלשינים בלב שאול. ("מלבי"ם")

"זיאמר יהונתן לדוד לך לשלום אשר נשבענו שנינו אנחנו בשם ה' לאמר ה' יהיה ביני ובינך ובין זרעי ובין זרעך עד עולם". (שמואל א. כ. מב)

כוונת יהונתן בדברים אלו היא שהפירוד בינינו לא יביא לביטול הברית, כי ה' יהיה עד על ברית השלום לעולם ועד.

והמתבונן בפסוקים אלו, ילמדלקח מן ההנהגה הישרה של יהונתן שלא סיפר לדוד כל מה שעבר בינו ובין שאול אביו, הן בכדי שלא יספר לשון הרע על אביו והן בכדי שלא יצטער דוד חבריו הטוב כשישמע דברים אלו.

ובפרט שהוא צריך עכשיו לנדוד בין הרים וגבעות כשהוא בודד ואומלל. ולכן סתם את הדברים ואמר לו בלשון סתר "לך לשלום", לומר לו כי אין תקוה ששאול אביו יחזור בו מדעתו ויחדל מלרדוף אותו.

ויש לנו לדעת שבזכות הדמעות ששפך דוד המלך ע"ה, בשכר זה הוא זכה לגדולה ונשברו אויביו, כמו שביקש מהש"ת ואמר "שימה דמעתי בנאדך הלא בספרתך" (תהלים נ. ט). ועוד אמר דוד "אל דמעתי אל תחרש כי גר אנכי עמך תושב ככל אבותי". (שם לט). לפי שמסורת בידינו שדמעה הזולגת מעינו של אדם - אינהחוזרת ריקם, ושערי דמעה לא ננעלו.

("מעם לועז")



שנת הארץ

מותר להשתמש בפירות של שביעית בדרך הרגילה, כגון לשים תבלינים של שביעית במאכל, ואפילו כאלו שראויים לאכילה בפני עצמם, כמו בצל. וכן מותר להוסיף מיץ תפוזים של שביעית לתוך עוגה, ואף שטעמו של המיץ לא ניכר בעוגה. וכן מותר לטגן מאכלים בשמן של שביעית אף שהשמן הנותר אינו ראוי יותר לאכילה.

מותר לסחוט ענבים ליין וזיתים לשמן, וכן מותר לסחוט פירות שדרכם בכך כמו לימונים ותפוזים, אלא שבאלו יש אומרים שצריך שיהיה בהם מעט מבשר הפרי. ואסור לסחוט פירות שאין הדרך לעשות כן.

מותר לרסק פירות שרגילים בכך כיון שהם נשארים אוכל, אולם אסור לרסק פירות שאין הדרך לרסק אותם, אלא אם כן מרסקים מעט באופן שצורת הפרי קימת. וכן מותר לרסק פירות לתינוקות, אף שאין דרך לרסק פירות אלו למבוגרים.

במסילה נעלה

אמונה תמימה



נשמתו הטהורה".

בשעה 3:00 לפנות בוקר הלא יאומן קרה.

נקישות נשמעו על דלת הבית, ורבי מרדכי שחיכה וציפה להן - מיהר לפתוח את הדלת. למולו עמד אדם ואחז בידו תיק. רבי מרדכי לא התמהמה ולתדהמת אותו אדם - לקח לידיו את התיק.

"מדוע אתה לוקח מידי את התיק?" שאל האדם שבפתח, אך רבי מרדכי לא ענה, הוא מיהר לפתוח את התיק והוציא מתוכו את הדרכון האבוד של בתו.

כשהדרכון בידו, שאל רבי מרדכי את האישה העומד בפתח:

"היכן מצאת את התיק?"

וזה השיב לו: "ליד שגרירות צרפת".

"ומדוע השבת לי אותו?" התעניין שוב רבי מרדכי.

והלה ענה: "האמת היא שמלכתחילה עלה בדעתי שלא להשיב את התיק לבעליו. אבל מה שקרה הוא שבאמצע הלילה באה אלי בחלום אימי שנפטרה, ואמרה לי שאם ברצוני לקיים מצות כיבוד הורים - שאמרה ואחזיר את הדרכון האבוד לבעליו".

רבי מרדכי שילם לאיש על טרחתו ופטר אותו לשלום. אחר כך פנה עם הדרכון לאשתו ואמר לה:

"רואה את? הדרכון של בתנו הגיע אלינו הביתה".

סיפור זה הינו בן ימינו ולא נפלא מאיתנו.

בכוחו של כל יהודי להגיע לדרגה זו של אמונה בה, ולזכות לראות בניסי ה'. אך עליו לעבוד על עצמו ולהתאמץ להתחזק באמונתו התמימה בבורא יתברך שמו.

רבי מרדכי כנפו הי"ו, בעל הבית שלי במרוקו אשר מארח אותי בביתו בכל עת בלב רחב ובנפש חפצה, הינו בעל בטחון עצום בה' ובעל אמונה גדולה בקדושת הצדיקים.

באחת השנים אמורה הייתה בתו לנסוע לצרפת כדי לעבור שם בחינה חשובה. טרם צאתה לדרך גילתה לחרדתה כי הדרכון שלה אבד, וללא הדרכון היא לא תוכל להגיע למחוז חפצה.

הנפקת דרכון במרוקו הינה הליך מורכב מאד ומסובך ואורכת זמן רב, וכיון שזמן הטיסה קרב - לא הייתה כל אפשרות להמתין עד להוצאת דרכון חדש. כששמע אביה, רבי מרדכי, על אובדן הדרכון - החל מיד לעורר רחמי שמים והתפלל לה' שבזכות הצדיקים יימצא הדרכון האבוד.

בנוסף, במשך כל הלילה הוא הדליק נרות לעילוי נשמות הצדיקים, ונשא תפילה כנה לקב"ה שיושיע את בתו מצרתה. וכל כך היה בטוח רבי מרדכי כנפו בזכות הצדיקים שיפעלו לישועת בתו, כך שלא נותר ספק בלבו שכבר באותו הלילה ישוב הדרכון לביתו.

משהתאחרה השעה ועדיין לא נמצא הדרכון - ביקשה ממנו אשתו שיעלה למיטתו לשנת הלילה. אך רבי מרדכי סירב ואמר: "לא אלך לישון הלילה עד שהדרכון יגיע לביתנו".

"ואיך יגיע הדרכון לביתנו?" התפלאה אשתו.

"איני יודע" השיב לה בעלה, "אך מאמין אני באמונה שלימה כי הדרכון ישוב אלינו הלילה בזכות הצדיק רבי חיים פינטו זיע"א, שאני מופקד על קופת הצדקה ל ע י ל ו י



נצור לשונך

תולה ארץ על בלימה

יכול לגרום לשנאה

אסור לספר לראובן ששמעון עשה לו דבר מסוים או אמר עליו דבר מסוים, אפילו אם אינו מתכוון לגרום בכך שנאה ביניהם, ואפילו אם לדעתו נהג שמעון כדן, מכל מקום אם הוא משער שסיפור זה יגרום לשנאה ביניהם, הרי זו רכילות.

בדרך אבות

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א
על פרקי אבות



"יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שיגיעת שניהם משכחת עון וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה וגוררת עון". (ב.ב.)

פירש רבינו עובדיה ברטנורא זיע"א; ואם תאמר יהא עמל בתורה תמיד ויגיעתה תהא משכחת עון ומה צורך למלאכה? לכך הוזקק לומר וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה, לפי שאי אפשר לו בלא מזונות וסופו מלסטם את הבריות ומשכח תלמודו.

ואפשר להוסיף ולפרש כונת התנא במה שאמר, וכל תורה שאין עמה מלאכה סופה בטלה, שבא לומר שלא יאמר אדם אחלק את שנותי, חלק לדי וחלק למלאכה, ואתחיל לעסוק בפרנסה, ואחר כך כשיהיה לי הרבה כסף, אעזוב את העסקים ואכנס לבית המדרש ואתחיל לעסוק בתורה, וכנגד זה אמר הלל (להלן משנה ד) אל תאמר לכשאפנה אשנה שמא לא תפנה, אלא צריכה המלאכה שתהא עם התורה, כלומר שיקבע עתים לתורה ועתים למלאכה בכל יום ויום, ולא שיפריד אותן זו מזו, ואם לא יעשה כן, לא תקיים בידו לא זו ולא זו.

ומכל מקום צריך אדם לזהר שלא לערבב את העתים, ולא יעסוק במלאכה בשעות שקבען לתורה, שלא אמר התנא יפה תלמוד תורה ודרך ארץ, או יפה תלמוד תורה יחד עם דרך ארץ, אלא יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ, שזו תעזור את זו, ולא שזו תפריע את זו.

ולפי זה פירשתי את מה שאמרו רבותינו ז"ל (שבת לא, א); בשעה שמכניסין אדם לדין אומרים לו; נשאת ונתת באמונה? קבעת עתים לתורה?

והקשו רבותינו בעלי התוספות (קדושין מ, ב ד"ה אין) הרי אמרו (קדושין מ, ב) אין תחילת דינו של אדם אלא על דברי תורה, ותיצו, שלענין שאלה שואלים לו על משא ומתן, אבל כשנפרעים ממנו נפרעים ממנו תחלה על שלא קבע עתים לתורה.

ונראה לפרש לפי דבריהם, שאדם שהוא קובע לו עתים לתורה, ועוסק בתורה כל יום שעה אחת או שתיים, והולך לבית המדרש להקשיב לשיעור שמתחיל בשעה פלונית, אבל אינו מדקדק להגיע לשיעור בדיוק, ולפעמים הוא מגיע באיחור עשר או חמש עשרה דקות, אף על פי שלכאורה נראה כדבר קל, צריך לדעת שהוא חמור מאוד, ומי שהוא רגיל לעשות כן מעלה עליו כאילו גוזל מזמנו של מקום, שהרי הוא קבע את אותה שעה לשם ד', והאיך מלאו לבו לעשות בה חפצי עצמו.

אמור מעתה, ששתי השאלות ששואלים את האדם ליום הדין, אינן אלא שאלה אחת, ושואלים אותו אם קבע עתים לתורה באמונה, ולא גזל מאותן עתים כלום, ובאמת אין תחילת דינו של אדם אלא על דברי תורה, וכשיש בידו לענות בחיוב, קבעתי עתים לתורה, מוסיפים ושואלים אותו, האם היו העתים הללו באמונה, או שלחת בהן את ידך, וגזלת קצת מאותה שעה לצרכי עצמך.

חיים בפרשה

ממשנתו של הקדוש רבינו חיים בן עטר זיע"א

"וצוה הכהן ושחט את הצפור האחת אל כלי חרש על מים חיים". (ד.ה.)

ואמר "ושחט" כאן רמז להריגת משיח בן אפרים במאמרו יתברך. "אל כלי חרש על מים חיים", פירוש בשביל כפרת העם פדיון נפשם וכינה אותם "כלי חרש", על דרך (בראשית ב. ז) "וייצר ה' את האדם עפר מן האדמה", שהוא כלי חרש. והכוונה בזה לצד שנשארו ככלי חרש שעומד לשבירה, לצד גרעון התורה המתיחסת למים חיים, על סיבת מים חיים, שאין בישראל תורה. ועל זה תשחט "הצפור האחת". גם באמצעות דבר זה ילבוש ה' בגדי נקם היפך מדותיו הרחמים ויעשה כלה לגוים המרעים, וממוצא דבר אתה יודע שאם יהיה בהם תורה לא ימות הצדיק.

ותמצא שכתב האר"י ז"ל, שצריך לכונן בתפילה הקבועה להתפלל על זה הצדיק שלא ימות, פירוש כי באמצעות התפילה יתרבה זכותו ויעמוד חי ותבוטל גזירת מות ממנו. ואמר את "הצפור החיה", שהוא משיח בן דוד, יקח אותה הקב"ה ויצרף עמו זכות האבות, ויצרף נקמת הצדיק שנהרג. והוא אומרו "יקח אותה ואת עץ וגו' וטבל אותם בדם הצפור השחטה", ויתגברו הרחמים מזכות האבות וממשיח הנהרג ויתכפרו כל הדרגות הטומאות ומניעות דביקות ישראל.

והוא מה שרמז הכתוב כאן באומרו "והזהר על המטהר", פירוש ענין כפרה כי למען זכות האבות ולמען אשכול הנהרג הוא כופר ויכפר על בני ישראל.



מן המעיין

"וראהו הכהן וטמא אותו". (י.ג.)

לשם מה צריך הכהן לראותו ולטמאו, וכי ללא זה לא יהיה האדם טמא?

אכן, מסביר הרב "אהל יעקב", אדם שהוא מספר לשון הרע - בדרך כלל הוא חש כי לא נעשתה שום רעה על ידי דיבורו, מאחר שלא הזיק לאיש לא בגופו ולא בממונו כי אם רוח בעלמא הוציא מפיו.

לפיכך הקפידה התורה שטומאתו של המצורע יעשה רק אחר שיאמר הכהן כי טמא הוא, למרות שכולם רואים שנתרפא הנגע. כמו כן ציוותה התורה שסדר טהרתו יעשה רק לאחר שיאמר הכהן כי טהור הוא ובכך ילמד המצורע את גודל החשיבות של הדיבור שיש בכוחו להטיב עם הבריות וחלילה וחס גם להזיק ולהרוס.

"ואם דל הוא ואין ידו משגת". (י.ד.כא.)

בשאר קרבנות שיש בהם קרבן עשיר ועני יש מחלוקת בגמרא (יומא מא.) לגבי עשיר שהביא קרבן עני אם יוצא ידי חובתו בדיעבד.

אולם במצורע עשיר שהביא קרבן עני- הכל מודים שהוא לא יצא. מה טעם הדבר?

ביאור נחמד הביא רבי יעקב לנדוי, בנו של ה"נודע ביהודה", על פי מאמר חז"ל (ערכין טו.) שנגעים באים על עון צרות עין.

נמצא אם כן שאם מצורע עשיר מביא קרבן עני, בזה הרי הוא מוכיח שטרם נרפא ממחלתו ונשארו קמץ וצר עין. ולכן במצורע הכל מודים שלא יצא יד"ח.

"ובא אשר לו הבית והגיד לכהן לאמר כנגע

נראה לי בבית". (י.ד. לה.)

סח רבי שמשון רפאל הירש:

החטא שבגללו באים נגעי בתים הוא חטא האנוכיות, כפי שמדגיש הפסוק: "אשר לו הבית", שמייחד ביתו רק לעצמו ומסתגר מלבוא לעזרת הזולת.

מידת סדום היא: "שלי שלי, שלך שלך". עקרון סדומי המיוסד לכאורה על דקדוקו של חוק, אבל מתעלם מן הצורך לצרף לכל חוק גם את האהבה לבני אדם, לפי שרק על כך יכון קיומו הפרטי של כל בית ובית.

והודיע הקב"ה לבניו: "כי תבואו אל ארץ כנען... ונתתי נגע צרעת... כנגע נראה לי בבית", הרי אומר: מן הרגע שתאחזו בארץ אשר אני נותן לכם, אטיל סימנים בבתיכם:

מי שמייחד ביתו לעצמו בלבד, עתיד לבוא אל הכהן ולהודיעו: דומה שבעין תו-אלקי נראה לי בבית...



מסילות לאמונה

ברכתו של הגר"ח קנייבסקי להיפקד בזרע של קיימא.

במקום לתת את ברכתו, השיב הגר"ח לאברך: עליך לפייס את מי שפגעת ואז תזכה להיושע.

לאחר שבדק היטב בעברו, נזכר שאכן בימי בחרותו פגע קשות באשה אלמנה, קשת יום שעבדה כטבחית בישיבה, כדי להביא טרף לביתה.

ומעשה שהיה כך היה: כדי לחסוך בהוצאותיה, נהגה האלמנה הטבחית להביא עמה למקום עבודתה את ילדיה הקטנים, דבר שפגע במידה מסוימת באיכות עבודתה.

אחד הבחורים בישיבה, שלא שלט ברוחו, אמר לאלמנה דברים מעליבים שפגעו בה קשות: "עליך לבחור בן שני התפקידים שאת ממלאת כאחד: טיפול בילדים או טבחית".

האלמנה, שנפגעה קשות מדבריו המעליבים של הבחור, השיבה לו: "אני מאחלת לך שמעולם לא תהיה לך את הבעיה שאני מתמודדת עמה!" לאחר שהאברך חשך הבנים נזכר בדבריו הפוגעים מימי בחרותו, ונוכח גם לדעת ש'ברכתה' נתקיימה, השקיע מאמצים מרובים לאתר כתובתה, כדי לפייסה, כדברי הגר"ח.

לא בנקל עלה בידו של האברך האומלל לפייס את האלמנה מרת הנפש, ורק תמורת פיצוי כספי נאות הואילה בסופו של דבר לקבל את תחנוניו החוזרים ונשנים.

לאחר קבלת דברי הריצוי והפיוס, זכה האברך להיפקד בזרע של קיימא.

השבתי לו: רבי! הלא כבר מחלתי לו בכל לבי ונפשי, ומה עלי לעשות עוד? אמר לי: עדין אין זו מחילה שלימה. בא נא עמי, ואראה לך איך למחול.

קמתי ממשכבי והלכתי אחריו, עד שבאנו אל בית המקוה, ואז צויה לי רבי יצחק מדרוהוביטש ז"ל, לטבול שלוש פעמים במקוה, ובכל טבילה וטבילה לומר שאני מוחל לבנו. עשיתי כדבריו ויצאתי מהמקוה. אז ראיתי שפניו של רבי יצחק מאירים באור גדול מאוד, שאי אפשר להסתכל בו.

שאלתי אותו לסיבת הדבר, ואמר לי שזכה לקרני האור משום שהיה נזהר בכל ימיו בשלושת הדברים שרבי נחוניה בן הקנה אמר שבשבילם האריך ימים: "לא נתכבדתי בקלון חברי, ולא עלתה על מיטתי קללת חברי, ותרן בממוני הייתי" (מגילה כח).

הוסיף רבי יצחק ואמר לי, שמה שהוא השיג על ידי שלושת הדברים הנזכרים, אפשר להשיג על ידי שמחה. לכן - סיים רבי זושא את דבריו לבני ביתו - כשראיתי שמחת נישואין ברחוב על יד ביתי, מיהרתי לצאת ולהשתתף בשמחה של מצוה.

טיפול בילדים או טבחית!

דברים אלו אמורים בכל אדם מישראל, קל וחומר ובמשנה זהירות צריך האדם להיזהר בכבודה של אלמנה, שדמעתי מצויה, ורגישותה להפגע גדולה, כמו שנאמר (שמות כב. כא): "כל אלמנה ויתום לא תענון".

מעשה באברך חשך בנים שביקש את

הרה"ק רבי זושא מאניפולי זצ"ל, שמע פעם קול תהלוכת נישואין שעברה בסמוך לביתו. כשראה רבי זושא מהחלון את התהלוכה, יצא מהבית, ורקד בשמחה רבה בתוך הרחוב לפני החתן והכלה. כשנכנס בחזרה לביתו, העירו לו בני הבית, שלא נאה הדבר לפניו, ואין זה לפי כבודו לצאת ולרקוד לשם איזו חתונה.

וכך השיב להם רבי זושא:

אספר לכם מעשה. כשהייתי בנעורי תלמידו של הרב הקדוש רבי יחיאל מיכל זצ"ל, המגיד מזלוטשוב, חירף אותי פעם רבי הקדוש. אחרי כן פייס אותי רבי ואמר: ר' זושא! תמחול לי על שביזיתי אותך. השבתי לו: רבי! אני מוחל קודם שהלכתי לישון. הרבי בא אלי עוד פעם, ואמר שוב: ר' זושא! מחול לי. והשבתי עוד פעם: אני מוחל, רבי!

וכשכבר נשכבתי לישון, והנה בא אלי בהקיץ אבי הקדוש מועלם העליון, הלא הוא הרב הקדוש רבי יצחק מדרוהוביטש זצ"ל, ואמר לי: בן אחד הנחתי בעולם התחתון, ובן יקר שכזה, אתה רוצה לאבדו על ידי שהעליב אותך?

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

מעשה נפלא, התרחש אצל אדון בן סימון, שבתו נשואה לנכדו של רבי חיים פינטו זיע"א. את הסיפור שמע מו"ר שליט"א מאדון בן סימון.

אדון בן סימון היה צורך זהב לפרנסתו, פעם נכנס רבי חיים זיע"א לחנותו ואמר לו: "תן לי סכום כזה וכזה" (כידוע, פעמים רבות היה נוקב בסכום מזוייק, ואף אדם לא סירב לו, כיון שפחדו שמה הצדיק יגלה את עוונותיהם, שהרי גם ידע בדיוק כמה כסף יש לאותו אדם בכיסו, ותמיד שתקו ונתנו לו כפי שביקש).

הצורך השיב לו "אין לי כסף". תשובה זו לא מצאה חן בעיני הצדיק רבי חיים זיע"א, וכך הוא אמר לצורך:

"אסור ליהודי לומר 'אין לי'. תאמר כך 'בעזרת השם, ה' יתן לי ואני אביא לך'. שהרי אם אדם אומר 'אין לי', בזה הוא פותח את פיו לרעה, וכביכול אין ביכולת ה' לתת לו, ואם אין לו יפשפש במעשיו".

הצורך שמע את דברי הרב בקשב רב, וקיבל את הדברים ברצון, ומיד תיקן את תשובתו ואמר לרב: "בעזרת השם. ה' יתן לי היום כסף, ואני אתן לרב כמה שהרב רוצה!" רבי חיים זיע"א, היה שבע רצון מהנהגתו של הצורך, והודיע לו: "אם כך, אני מחכה. בעוד זמן מה, תגיע לחנות כאן אשה אחת שצריכה לחתן את בתה, והיא רוצה לקנות זהב. תמכור לה את מה שהיא רוצה".

רבי חיים זיע"א המתין בחנות, ולאחר זמן מה נכנסה אשה שהיתה לבושה ממש בפשטות. היא שאלה את הצורך על תכשיט מסוים שמצא חן בעיניה: "כמה זה עולה?" הצורך נקב לה בסכום מוגזם ביותר, ביחס למחירו האמיתי של גרם זהב, כיון שחשב בליבו שהיא עניה, ובין כך היא לא תרכוש את התכשיט. האשה שהתפעלה מאוד מהתכשיט, אמרה לו: "עבודה כזאת מימי לא ראיתי!"

לאחר מכן היא התענינה בעוד מספר עבודות שראתה בחנות ושאלה למחירם, ושוב נקב הצורך בסכום עתק כשהוא מתפעל מהענין.

אותה אשה לא התווכחה על המחיר. היא הוציאה מיד מכיסה את הסכום הגבוה שבו נקב הצורך, שילמה במזומן טבין ותקילין ויצאה מהחנות.

הצורך הביט על רבי חיים זיע"א, כמי שאינו מאמין למראה עיניו. נשא עיניו השמימה ואמר:

"רבונו של עולם! אשה זו נראית כמו ענייה, והנה רכשה את כל התכשיטים הללו..."

"אשה זו, הסביר לו רבי חיים זיע"א - מעולם לא נתנה כסף לצדקה, על כן לא אמרתי לך כלום. אבל עתה, קח עבורך בדיוק כמה שעולה גרם זהב, כפי שאתה מוכר לכולם, ואת הנותר תתן לי לצרכי צדקה".

עשה הצורך כדבריו, ורבי חיים זיע"א מיהר אחרי האשה ואמר לה: "גברתי! את שילמת ביוקר עבור הזהב, וזהו סכום ההפרש. האם את רוצה את ההפרש חזרה, או שהסכום הנותר ילך לצדקה?"

האשה השיבה לו ואמרה: "רבי! מעולם אני לא נתתי כסף לצדקה. ואכן רצוני שהכל ילך למטרת צדקה".

